

Four Important Oak Diseases in Iran

MEHDI SADRavi[✉] & NAJMEH MORADI

Department of Plant Pathology, Yasouj University, Yasouj, Iran
(✉Corresponding author: msadravi@yu.ac.ir)

Received: 12.11.2016

Accepted: 10.06.2017

Sadravi M. & Moradi N. 2017. Four important oak trees diseases in Iran. *Plant Pathology Science* 6(2):14-23.

Abstract: Zagros Mountains in the west of Iran and some areas in the north of Iran are covered by oak trees. Four important diseases of Iranian oak trees are charcoal rot, chestnut blight, sudden death and powdery mildew. The symptoms of these diseases and the characteristics of pathogens as well as their prevalence are described in this article. Some strategies for protecting the oak trees from these diseases are also proposed here.

Key words: Oak, *Biscogniauxia*, *Cryphonectria*, *Phytophthora*

چهار بیماری مهم بلوط در ایران

مهردی صدری[✉] و نجمه مرادی

گروه گیاه‌پزشکی، دانشگاه یاسوج

پذیرش: ۱۳۹۶/۰۳/۲۰

دریافت: ۱۳۹۵/۰۸/۲۲

صدری م. و مرادی ن. ۱۳۹۶. چهار بیماری مهم درختان بلوط در ایران. *دانش بیماری‌شناسی گیاهی* ۶(۲): ۲۳-۱۴.

چکیده : درختان بلوط رشته کوه‌های زاگرس در غرب و مناطقی در شمال ایران را پوشانده‌اند. چهار بیماری مهم انواع بلوط در ایران پوسیدگی ذغالی، سوختگی شاهبلوط، مرگ ناگهانی و سفیدک پودری هستند. نشانه‌های این بیماری‌ها، مشخصات بیمارگرها و نحوه شیوع آن‌ها شرح داده شده است و راهکارهایی جهت حفاظت درختان بلوط در برابر این بیماری‌ها پیشنهاد شده‌اند.

واژه‌های کلیدی: بلوط، *Phytophthora*, *Cryphonectria*, *Biscogniauxia*

مقدمه

در ایران چندین گونه بلوط سطح وسیعی از رشته کوه‌های زاگرس در غرب، جنگلهای هیرکانی و ارسباران (شکل ۱) را پوشانده‌اند (حسینی و همکاران ۲۰۰۸). گونه‌های بلوط در ایران از شمال غربی تا جنوب رویشگاه‌های بلوط در استان‌های کردستان، کرمانشاه، ایلام، لرستان، خوزستان، چهارمحال و بختیاری و

مسئول مکاتبه: msadravi@yu.ac.ir

شکل ۱- مناطق انتشار (سبز تیره) جنگل‌های بلوط در غرب و شمال ایران (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور).

Figure 1. Distribution areas (Dark green) of oak forests in west and north of Iran.

کهگیلویه و بویراحمد هستند (میر ابولفتحی ۱۳۹۲). جنس بلوط (*Quercus*) از مهم‌ترین جنس‌های تیره راش (*Fagaceae*) به شمار می‌آید. سه گونه‌ی اصلی بلوط غرب شامل: *Quercus brantii* Lindl، *Q. libani* Oliv و *Q. infectoria* Oliv هستند. زاگرس شمالی رویشگاه ویژه گونه *Q. infectoria* است که البته در قسمت‌هایی از این حوزه *Q. libani*، *Q. brantii* نیز یافت می‌شوند. زاگرس جنوبی رویشگاه ویژه گونه *Q. brantii* است (Marvie 2005). یکی از مهم‌ترین عوامل تخریب جنگل‌های بلوط ایران، بیمارهای قارچی و شبیه‌قارچی هستند. شرایط محیطی، ویژگی‌های ژنتیکی و فنوتیپی میزبان از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر گسترش بیماری در درختان جنگلی می‌باشد (Baguskas *et al.* 2014). نشانه‌های این بیماری‌ها، مشخصات ریخت‌شناسی، نحوه شیوع، مناطق انتشار و روش مدیریت آن‌ها در این مقاله شرح داده شده‌اند.

۱- ذغالی بلوط (Charcoal Disease)

نشانه‌های بیماری به صورت زوال و خزان بی‌هنگام درختان می‌باشد. در بهار تعدادی از درختان کاملاً خشک شده و در تعدادی دیگر پوست درخت به صورت نواری از تنہ جدا شده است. تراوش صمغ سفید در محل شروع آلدگی روی شاخه‌ها و حجم زیادی از صمغ تیره روی تنہ درختان مسن قابل توجه است. همچنین قوهای شدن نسوج چوب و دسته‌جات آوند چوبی دیده می‌شود. این بیماری به صورت پژمردگی شاخ و برگها و خروج شیرابه سیاه رنگ از قسمتهای پایین تنہ بروز مینماید، به مرور زمان شیرابه افزایش یافته و حالت ذغالی شکل در روی تنہ و سیاه شدن در زیر پوست قابل روئی است که در نهایت منجر به مرگ کامل درخت می‌شوند (کرمی و همکاران ۱۳۹۳، میرابوالفتحی ۱۳۹۲). این بیماری اولین بار در ایران روی *Quercus castaneifolia* از استان گلستان و سپس استان‌های ایلام، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان گزارش شده است (Mirabolfathy et al. 2011، میرابوالفتحی ۱۳۹۲). این قارچ روی درختان بلوط منطقه تنگ مهریان استان کهگیلویه و بویراحمد نیز شایع است (شکل ۲). این بیماری که به زوال یا مرگ خاموش نیز معروف است روی *Q. ilex* L. و *Q. suber* L. در آفریقا، اسپانیا، پرتغال، اسلوونی و ایتالیا نیز شیوع چشمگیر دارد (Jurc and Ogris 2005).

شکل ۲- استرومای سیاهرنگ *Biscogniauxia mediterana*, عامل ذغالی بلوط روی پوست تنہ درختان خشکیده بلوط در جنوب غرب ایران (اصلی).

Figure 2. Black stroma of *Biscogniauxia mediterana*, causal oak charcoal rot disease on bark of dead trees in south-west Iran (Original).

بیمارگر: قارچ *Ascomycoctea mediterranea* (De Not.) O. Kuntze از شاخه *Biscogniauxia mediterranea* است (Mیرابوالفتحی، ۱۳۹۲). استرومای قارچ به رنگ مشکی یا ذغالی به صورت گسترده و کشیده و یا نواری به طول ۱۰-۵ سانتیمتر و به ضخامت ۱-۲ میلیمتر روی تنہ درختان بیمار تشکیل می‌شود. کنیدیوم‌های تکسلولی و تخم‌مرغی شکل و شفاف بیمارگر در بهار و تابستان منتشر می‌شوند و باعث شیوع بیماری می‌گردند. آسکوکارپ پریتسیوم گلابی شکل، آسک و آسکوسپورها درون بافت استرومایی تشکیل می‌شوند (توكلی و پیروزی ۱۳۹۰). این بیماری باعث خشکیدگی حدود ۵۰ درصد درختان بلوط در ۱۶۰۰۰ هکتار از جنگلهای اسلوونی شده است و درون استروماهای سیاهرنگ روی تنہ درختان مرده، آسکوکارپ پریتسیومی، آسک‌ها و آسکوسپورهای قارچ قابل تشخیص بوده‌اند (Jurc & Ogris 2005). دمای بهینه برای جوانه‌زنی هاگ‌ها ۲۵ درجه سلسیوس است (Parvaneh and Valipour 2012). این قارچ مرحله درون‌rstی و کمون طولانی دارد که در این مرحله نشانه‌های بیماری مشاهده نمی‌شوند. در شرایط تنفس خشکی و دمای بالاتر از حد معمول به صورت مهاجم و سریع عمل می‌کند. رابطه بسیار نزدیک بین تنفس خشکی و حساسیت گونه‌های بلوط به ویژه *Q. cerris* در برابر *B. mediterana* در جنگل و شرایط گلخانه به اثبات رسیده است. افزایش عفونت‌های متعدد در گیاه به دلیل کلونیزه شدن آوندها توسط عامل بیماری‌زا، باعث کاهش جریان شیره خام و پژمردگی و خشکیدگی می‌زیان می‌گردد. علاوه بر این هجوم سوسک‌های شاخک بلند (*Megopis scabricornis* Coleoptera: Cerambycidae)، مانند سوسک شاخک بلند بلوط (Scopoli) و سوسک شاخک بلند رزاسه (*Osphranteria coeruleascens* Redtenbacher)، به درختان بیمار، عاملی است که روند گسترش بیماری و شدت خسارت آن را افزایش می‌دهند (کرمی و همکاران ۱۳۹۲، Martin et al. 2005).

مدیریت: پاشیدن قارچکش جذبی پروپیکونازول یا سوسپانسیون هاگ‌های قارچ *Trichoderma harzianum* روی طوقه و تنہ درختان به محض بروز نشانه‌های بیماری و زخم‌ها می‌تواند به بهبود آن‌ها کمک کند. همچنین مبارزه با سوسک‌های شاخک بلند و هرس شاخه‌های خشکیده که لارو این سوسک‌ها در آن‌ها مستقر هستند در اوخر زمستان و بریدن و ریشه‌کنی درختان خشک شده، که منشا آلودگی برای درختان سالم می‌گردد، برای مدیریت بیماری توصیه شده است (Karami et al. 2017, Rostamian et al. 2017).

۲- سوختگی شاهبلوط (Chestnut blight)

نشانه‌های بیماری در شاخه‌هایی که کاملاً چوبی نشده‌اند و تنه، به شکل شکاف‌های نارنجی- قهوه‌ای رنگ، کمی فرورفته در جهت طولی ظاهر می‌شوند. به مرور آن‌ها شاخه‌ها و تنه را احاطه کرده و زخم‌های عمودی ایجاد می‌کنند، که به راحتی پوست آن‌ها جدا شده و در زیر آنان میسیلیوم بادبزنی شکل بیمارگ مشاهده می‌شود. به تدریج در بالای این زخمهای تمام شاخه‌ها، برگ‌ها و میوه‌ها خشک می‌شوند و به درخت حالت سوختگی می‌دهند (Juhasova et al. 2004).

بیمارگ: *Cryphonectria parasitica* (Murill) Barr است. پرگنه آن به رنگ زرد- نارنجی، میسیلیوم براق و بادبزنی شکل، استرومای نارنجی رنگ و برجسته قارچ که در محل زخمهای تشکیل می‌شوند، ابتدا حاوی پیکنیدیوم‌هایی هستند که در آن‌ها کنیدیوم‌های بی‌رنگ، کشیده تا استوانه‌ای شکل، به ابعاد $1-2 \times 5-5$ میکرومتر، تک سلولی به فراوانی تشکیل می‌شوند، که در هوای مرطوب و یا پس از بارندگی به صورت رشته‌های لزج زرد تا نارنجی رنگی خارج شده و همراه با قطرات باران توام با باد پخش می‌شوند و باعث شیوع بیماری می‌گردند. پریتیسیوم‌های با گردن بلند در دسته‌های چندتایی، با آسک‌های گرزی شکل و آسکوسپورهای دوسلولی و بی‌رنگ، در پاییز و زمستان درون این استرومایها پدید می‌آیند. پراکنش هاگ‌ها توسط باد و باران به سایر مناطق صورت می‌گیرد (Micale & Stipes 1987, Locci 2003, Jaynes & Depalma 1984).

مناطق انتشار: این بیماری که برای اولین بار در سال ۱۹۰۶ میلادی از باغ گیاه‌شناسی نیویورک آمریکا، سپس در جنگلهای شرق آمریکا، کشورهای اروپایی مانند ایتالیا و غرب آسیا گزارش شده است، اکنون گسترش جهانی دارد و تخمین زده می‌شود که در نیمه اول قرن بیستم میلادی حدود ۴ میلیارد درخت شاهبلوط را در آمریکا از بین برده باشد (Locci 2003)، در استان گیلان شایع است (قرزی و همکاران ۱۳۸۸، مهدی نژاد مقدم ۱۳۸۹).

مدیریت: مهم‌ترین روش مدیریت بیماری، استفاده از جدایه‌های کم‌آزار (Hypo-virulent) بیمارگ، که پرگنه سفیدرنگ و کنیدیوم‌های کوچک‌تری دارند و آلووده به ویروسی با ژنوم dsRNA هستند، است. با یافتن جدایه‌ای در جنگلهای ایتالیا و تکثیر و پاشیدن آن روی درختان بیمار در جنگلهای شرق آمریکا بیماری به

خوبی مهار شده است (Bissegger *et al.* 1997). ویروس عامل کم آزاری بیمارگر در این روش از طریق جوش ریسمای از جدایه کم آزار به جدایه پر آزار منتقل می شود و در طبیعت گسترش یافته و باعث مهار بیماری می گردد (Cortesi *et al.* 2001, Turina & Rostagno 2007).

روش دیگر استفاده از ارقام مقاوم شاهبلوط است، که در بین ارقام شاهبلوط بعضی ارقام چینی مقاومت زیادی به بیماری نشان داده اند، که از آن ها برای اصلاح ارقام تجاری حساس شاهبلوط آمریکایی استفاده شده است (Locci 2003).

۳- مرگ ناگهانی بلوط (Sudden oak death)

این بیماری با ایجاد زخم هایی (Cankers) روی قسمت پایینی تنہ درختان بلوط، که از آن ها شیرابه های قرمز تیره تا سیاه رنگ ترشح می شود، ظاهر شده و با ایجاد اختلال در سیستم آوندی گیاه موجب زرد و خشک شدن برگها در سرشاخه ها و مرگ سریع درختان بیمار می شود. زیر زخم ها نواحی خالدار تغییر رنگ یافته بافت های درونی پوست قابل مشاهده است. برگ ها نیز به صورت گروهی در مدت زمان کمی تغییر رنگ داده و روی شاخه ها پژمرده و خشک می شوند. لکه های مرده در طول حاشیه برگ و ظاهر شده و تا دم برگ ها توسعه می یابند و سبب از بین رفتن جوانه ها می شوند (Alexander and Swain 2010).

بیمارگرها : چند گونه *Phytophthora* به عنوان عامل این بیماری گزارش شده اند، ولی شایع ترین آن ها، شبه قارچ خاک زی *Phytophthora ramorum* Werres است. اسپورانژیوم های آن بیضی تا دو کی شکل، به ابعاد $21-28 \times 46-65$ میکرومتر، با پاپیل کوتاه، به صورت منفرد یا خوش های، کلامیدوسپورها به ابعاد 60×46 میکرومتر و گرد با دیواره نازک هستند. این شبه قارچ که هترووتال است در دمای 20°C درجه سلسیوس تولید ریسه و اسپورانژیوم می کند، که آنها در دمای پایین تولید زئوسپور می کنند و در دمای بالا به صورت مستقیم جوانه می زنند. سرعت رشد آن در دمای بالاتر از 25°C درجه کند می شود و تولید کلامیدوسپور می کند. زئوسپورها در سطح آب پس از باران شنا کرده و باعث انتشار بیماری می شوند. کلامیدوسپورها می توانند در خاک های آلوده سال های طولانی زنده بمانند و موجب انتقال بیماری شوند. این بیمارگر دامنه میزبانی

وسيعی دارد که مهمترین ميزبان‌های آن گونه‌های *Quercus*، راش، زبان‌گنجشک، سرخدار و بلندمازو هستند (Werres et al. 2001).

مناطق انتشار: اين بيماري خطرناك در آمريکاي شمالی و بعضی کشورهای اروپايی شيوع دارد (Alexander 2010). دو گونه *Phytophthora* از ريشه و طوقه پوسیده درخت بلوط همیشه سبز در ايران گزارش شده است (ارشاد ۱۳۸۸).

مديريت: حذف درختان خشکide به منظور عدم سرايت بيماري به ساير درختان، بانكت بندی اراضي شيبدار برای مهار آبهای روان پيش از کاشت نهال‌های درختان حساس برای پيشگيري از گسترش بيماري موثر است (Alexander and Swain 2010). پاشیدن سم دانه‌ای متالاكسيل (ريديوميل) به پای درختان بيمار ودر سايه‌انداز آن‌ها به ميزان ۵ گرم برای هر مترمربع پيش از بارندگی و يا آبياري آن‌ها پس از پاشیدن سم را می‌توان برای درمان درختان بيمار آزمود.

۴- سفيدک پودري (Powdery mildew)

پودر سفيدرنگی روی سطح برگ‌ها و جوانه‌های شاخه‌های جوان ظاهر می‌شود، که می‌تواند به زرد شدن و خشکيدگی آن‌ها بيانجامد. بيماري در آب و هوای خشك هم شيوع می‌يابد، ولی بارندگی يا رطوبت نسيبي بالا برای ايجاد آلدگي جديد لازم است و بر شدت آن می‌افزايند. با وجود اين که بيماري درخت را از بين نمي‌برد، اما رشد رویشي و ميزان ميوه آن کاهش می‌يابد.

بيمارگرها: قارچ‌های *Phyllactinia*، *Erysiphe alphitoides* Braun and Takamatsu var. *alphitoides*

Sawadaea tulasnei (Fuck.) و *Leveillula taurica* (Lev.) Arnaud، *guttata* (Wallr. Fr.) Lev.

Homma از روی گونه‌های *Quercus* در ايران و جهان گزارش شده‌اند (سپهوند و همكاران ۱۳۹۳).

مناطق انتشار: اين بيماري در جنگل‌های بلوط در غرب و شمال ايران، ساير کشورهای آسيوي، اروپايی و آمريکاي شمالی شایع است (سپهوند و همكاران ۱۳۹۳).

مديريت: عموماً اين بيماري منجر به خشکيدگي كامل درختان بلوط نمي‌شود ولی ضمن کاهش رشد رویشي و ميزان محصول آن‌ها باعث افزایش حساسیت درختان بيمار به ساير بيماري‌ها و آفت‌ها و سرانجام

زوال بلوط می‌شود. در صورت آلدگی شدید درختان به بیماری می‌توان تاثیر قارچکش‌های تریدیمorf (کالکسین) و یا استروبیلورینی را در کاهش شدت بیماری در نهالستان‌ها و یا درختان جوان آزمود.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

درختان بلوط سطح وسیعی از جنگل‌ها در غرب و شمال ایران را تشکیل داده‌اند. پدیده زوال و خشکیدگی این درختان در طی دو دهه اخیر در حال گسترش و نابودی این جنگل‌ها است. این پدیده ظاهرا در اثر مجموعه‌ای از عوامل شامل شیوع بیماری‌های مهمی مانند ذغالی بلوط، سوختگی شاهبلوط، مرگ ناگهانی، سفیدک‌پودری، گیاه نیمه‌انگل دارواش و بعضی آفت‌ها است. در این مقاله نشانه‌های این چهار بیماری و مناطق انتشار آن‌ها شرح داده شده و روش‌های مناسب برای مدیریت آن‌ها و حفاظت و حمایت از جنگل‌های کشور پیشنهاد شده است.

References

منابع

۱. ارشاد ج. ۱۳۸۸. قارچ‌های ایران. موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، تهران، ایران، ۱۵۳ ص.
۲. توکلی م. و پیروزی ف. ۱۳۹۰. بررسی مقدماتی علل خشکیدگی بلوط در جنگل‌های منطقه بلوران کوهدهشت. همایش ملی جنگل‌های زاگرس مرکزی، جهاد دانشگاهی، لرستان، آذر ۱۳۹۰، ص ۲.
۳. ثابتی، ح. ۱۳۷۳ جنگل‌ها، درختان و درختچه‌های ایران. دانشگاه یزد، ۲۲۵ ص.
۴. سپهوند ک.، درویش‌نیا م. و بازگیر ع. ۱۳۹۳. شناسایی قارچ‌های *Erysiphaceae* در گروهی از درختان و درختچه‌های جنگلی استان لرستان. تحقیقات حمایت و حفاظت جنگل‌ها و مراتع ایران ۱۲: ۱۲۱-۱۰۷.
۵. قزی ا.، خداپرست ا.، نیکنژاد و کاظمپور م. ۱۳۸۸. بررسی تنوع مورفولوژیکی و قدرت بیماری‌زاوی جدایه‌های مختلف *Cryphonectria parasitica* عامل سوختگی شاهبلوط در استان گیلان. بیماری‌های گیاهی ۴۶: ۱۰-۱۴.

۶. کرمی ج، کاووسی م. و رحمانی ر. پ. ۱۳۹۲. ارزیابی علائم و نشانه‌های بیماری ذغالی بلوط با عاملیت قارچ *Biscogniauxia mediterranea* و عوامل مؤثر آن بر شیوع و مدیریت. مقالات دومین همایش ملی دانشجویی علوم جنگل. دانشکده منابع طبیعی. کرج، ۱۸-۱۷ اردیبهشت، ۱۳: ۴۵-۴۴.
۷. میرابوالفتحی م. ۱۳۹۲. شیوع بیماری ذغالی درختان بلوط و آزاد در جنگلهای البرز و زاگرس. بیماری‌های گیاهی ۴۹: ۲۶۳-۲۵۷.
۸. مهدی‌نژاد مقدم ش، خدایپرست ا، جمالی س، فارسی م، ج. ۱۳۸۹. گروههای سازگاری رویشی در جمعیت‌های قارچ *Cryphonectria parasitica* عامل سوختگی شاهبلوط در استان گیلان. بیماری‌های گیاهی ۴۶: ۱۰-۱.
9. Alexander J. M. and Swain S. V. 2010. Sudden Oak death. University of California Agriculture and Natural Resources Program. Davis, CA 95616, 1-8.
10. Baguskas S. A., Peterson S. H., Bookhagen B. and Still C. J. 2014. Evaluating spatial patterns of drought - induced tree mortality in a coastal California pine forest. *Forest Ecology and Management* 315:43– 53.
11. Bissegger M., Rigling D. and Heiniger U. 1997. Population structure and disease development of *Cryphonectria parasitica* in European chestnut forests in the presence of natural hypovirulence. *Phytopathology* 87:50-59.
12. Cortesi P., McCulloch C. E., Song L. H. and Milgroom M. G. 2001. Genetic control of horizontal virus transmission in the chestnut blight fungus, *Cryphonectria parasitica*. *Genetics* 159:107-118.
13. Hosseini, A., Moayeri, M. H. and Haidari, H. 2008. Effect of site elevation on natural regeneration and other characteristics of oak (*Quercus brantii*) in the Hyanan's Forest, Ilam. *Journal of Agriculture Science Natural Resources* 15:27–42.
14. Jaynes R. A. and Depalma N. K. 1984. Natural infection of nuts of *Castanea dentata* by *Endothia parasitica*. *Phytopathology* 74:296-299.
15. Juhasova G, Admikova K., Ivanova H. and Kobza M. 2004. Situation of damage caused *Cryphonectria parasitica* to forest stands and orchards of *Castanea sativa* by 2001 in Slovakia. *Horticultural Science* 3:102-108.
16. Jurc D. and Ogris N. 2005. First reported outbreak of charcoal disease caused by *Biscogniauxia mediterranea* on Turkey oak in Slovenia. *Plant Pathology* 55:299-299.

17. Karami J., Kavosi M. R., Babanezhad M. and Kiapasha K. 2017. Integrated management of the charcoal disease by silviculture, chemical and biological methods in forest parks. *Journal of Sustainable Forestry* <https://doi.org/10.1080/10549811.2017.1416642>.
18. Locci, R. 2003. Chestnut blight: a epidemic checked by biological control furling. *Journal of Science* 4:27-45.
19. Martin J., Cabezas J., Buyolo T. and Paton D. 2005. The relationship between *Cerambyx* spp. damage and subsequent *Biscogniauxia mediterranum* infection on *Quercus suber* forests. *Forest Ecology and Management*, 216:166-174.
20. Marvie M. 2005. Silviculture. University of Tehran Press, Tehran 387p.
21. Micales J. A. and Stipes R. J. 1987. A reexamination of the fungal Genera *Cryphonectria parasitica* and *Endothia*. *Phytopathology* 77:650-654.
22. Mirabolfathy M., Groenewald J. Z. & Crous P. W. 2011. The occurrence of charcoal disease caused by *Biscogniauxia mediterranea* on chestnut-leaved oak (*Quercus castaneifolia*) in the Golestan forests of Iran. *Plant Disease* 95(7): 876.
23. Parvaneh B. and Valipour M. 2012. Investigation on Effects of Climatic Variables on Zagros Oak *Q. Brantii* lindl Tree Rings: A Case Study of Shurab Park (Western Iran). *World Applied Sciences Journal* 17:626- 630
24. Rankovic B., 1997. Hyperparasites of the genus Ampelomyces on powdery mildew fungi in Serbia. *Mycopathologia* 139:157-164.
25. Rostamian M., Kavosi M. R., Bazgir E. and Babanezhad M. 2017. Charcoal disease (*Biscogniauxia mediterranea*) control using biological and chemical compounds in vitro. *Imperial Journal of Interdisciplinary Research* 3(4): 1960-1968.
26. Turina M. Rostagno. 2007. Virus-induced hypovirulence in *Cryphonectria parasitica*: still an unresolved conundrum. *Plant Pathology* 89:165-178.
27. Vannini A., Lucero G., Anselmi N. and Vettraino A. M. 2009. Response of endophytic *Biscogniauxia mediterranea* to variation in leaf water potential of *Quercus cerris*. *Forest Pathology* 39: 8–14.
28. Werres S., Marwitz R., veld W., Cock A., Bonants P. J. M., Weerd M. D., Themann K., Ilieva E. and Baayen R. P. 2001. *Phytophthora ramorum* sp. nov., a new pathogen on Rhododendron and Viburnum. *Mycological Research* 105:1155-1165.
29. Zhang L., Churchill A. C. L., Kazmierczak P., Kim D. H. and Alfen N. K., 1993. Hypovirulence - associated traits induced by a mycovirus of *Cryphonectria parasitica* are mimicked by targeted inactivation of a host gene. *Molecular and Cellular Biology* 13:59-64.